

Hogeschool van Amsterdam

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Nota

**Begeleiding van studenten met een
functiebeperking**

**Universiteit en Hogeschool
van Amsterdam**

Voorwoord

In 2005 hebben de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam gezamenlijk gehoor gegeven aan de uitnodiging van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap om een subsidieaanvraag in te dienen in overeenstemming met het *Plan van aanpak terugdringing belemmeringen in het HO voor studenten met een functiebeperking*. De subsidie wordt gebruikt om - in het verlengde van de strekking van de Wet gelijke behandeling op grond van functiebeperking of chronische ziekte - aan studenten met een functiebeperking een onderwijssituatie aan te bieden die gelijkwaardig is aan die van studenten zonder functiebeperking en die gelijkwaardige kansen op studiesucces biedt.

Met het project ‘Studeren met een functiebeperking’ willen beide instellingen voor eind 2009 een aantal langer bestaande knelpunten oplossen, tot een helder beleid komen en een goed voorlichtingsplan opzetten. Eén van de knelpunten betreft het ontbreken van duidelijke procedures en protocollen. Studieadviseurs, studentendecanen, andere studentenbegeleiders en studenten zelf geven aan behoefte te hebben aan duidelijke regelingen en afspraken om rechtsongelijkheid en willekeur in de dienstverlening aan studenten te voorkomen. Met deze nota, met daarin een algemeen protocol ‘Studeren met een functiebeperking aan de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam’ en een specifiek protocol ‘Studeren met dyslexie aan de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam’, willen we dit deel van de knelpunten oplossen.

Er is gekozen voor een appendix over studeren met dyslexie, omdat verreweg de meeste studenten met een functiebeperking die een beroep doen op de dienstverlening van studentendecanen, studieadviseurs en andere studentenbegeleiders, studenten met dyslexie zijn. In de toekomst moet duidelijk worden of er ook behoefte is aan uitbreiding van het protocol met appendices voor andere functiebeperkingen (bijvoorbeeld psychische beperkingen).

Claudia Flüggén, studentendecaan UvA en projectleider
Sjouke van Brederode, studentendecaan HvA
Lydie van de Laar, studentendecaan HvA en projectleider

1. Nota begeleiding van studenten met een functiebeperking Universiteit en Hogeschool van Amsterdam

Definiëring doelgroep:

1.1 Belemmerende functiebeperkingen

Er is sprake van een beperking als er vanwege een langdurige of blijvende, lichamelijke of psychische aandoening één of meerdere zichtbare of onzichtbare functiebeperkingen aanwezig zijn.

We onderscheiden:

- Visuele beperkingen (bijv. vanwege slechthoortheid, kokerblik)
- Auditieve beperkingen (bijv. vanwege slechthoortheid, doofheid)
- Motorische beperkingen (bijv. vanwege dwarslaesie, posttraumatische dystrofie, RSI)
- Psychische beperkingen (bijv. vanwege angststoornis, depressie, eetstoornissen)
- Beperkingen als gevolg van een hersenfunctiestoornis (bijv. dyslexie, dyscalculie)
- Beperkingen als gevolg van een chronische ziekte (bijv. reuma, suikerziekte, kanker, ziekte van Crohn, astma, CVS)

Deze beperkingen kunnen tot gevolg hebben dat de student belemmeringen ondervindt bij (activiteiten in het kader van) het op reguliere wijze deelnemen aan het onderwijsproces en dat er materiële en/of immateriële voorzieningen noodzakelijk zijn in de instroom-, doorstroom- en/of uitstroomfase van de studie.

Uitgangspunt is dat niet de ziekte of verstoring centraal staat, maar de beperkingen/belemmeringen die de student ondervindt in het deelnemen aan het onderwijs. Het onderwijs dient daarbij uit te gaan van de positieve mogelijkheden van de student. Voor het onderwijs is niet zozeer van belang hoe de functiebeperking in medische termen is gedefinieerd. Belangrijker is de maatschappelijke reactie op het hebben van een functiebeperking.

De vraag of sprake is van een functiebeperking geschiedt op basis van een verklaring (of een andere vorm van bewijsmateriaal) van een daartoe geëigende professional.

1.2 Aard en ernst van de functiebeperking

Studenten met een functiebeperking kunnen beperkingen ervaren in het uitoefenen van activiteiten, zoals:

- Lopen, zitten, staan
- Coördineren
- Vastpakken (grijpen)
- Tillen

- Tempo
- Uithoudingsvermogen, concentreren
- Zien, horen, spreken
- Lezen, schrijven, typen
- Sociale vaardigheden, samenwerken
- Plannen en organiseren

De aard en ernst van deze beperkingen kunnen van invloed zijn op het lichamelijk en psychisch welbevinden van de student (vermoeidheid, energie, motivatie) en op de studieloopbaan (keuzes, vertraging, uitval). Tevens kunnen zij van invloed zijn op de Activiteiten Dagelijks Leven (ADL) zoals zelfverzorging of toiletbezoek, het zelfstandig wonen en de sociale integratie van de student.

2. Het protocol ‘*Studeren met een functiebeperking aan de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam*’

2.1 Inleiding

In dit protocol wordt de gang van zaken beschreven, die nodig is om studenten met een functiebeperking zo goed mogelijk te ondersteunen. De Universiteit van Amsterdam (UvA) en de Hogeschool van Amsterdam (HvA) streven met dit protocol een instellingsbrede harmonisatie na van regels en voorzieningen. Voor het wettelijke kader van voorzieningen in verband met een functiebeperking en achtergrondinformatie over functiebeperkingen verwijzen we naar de algemene informatie over studeren met een functiebeperking, te vinden via www.studerenmeteenfunctiebeperking.nl.

N.B.: Het realiseren van een studeerbaar programma voor studenten met een functiebeperking is alleen mogelijk wanneer een student zich als zodanig kenbaar heeft gemaakt en aangeeft behoefte te hebben aan ondersteuning, materieel en/of immaterieel bij de studentendecaan van zijn opleiding.

2.2 Het intakegesprek met de studentendecaan

Het eerste gesprek komt tot stand op initiatief van de (aankomend) student of via verwijzing van bijvoorbeeld de studieloopbaanbegeleider of studieadviseur bij voorkeur voorafgaand aan de studie. In dit eerste gesprek komen in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde:

- De mogelijke belemmeringen en beperkingen bij de studie tengevolge van de functiebeperking.
- De studiemogelijkheden van de student met een functiebeperking bij het doorlopen van het studieprogramma (inclusief de eindtermen of eindcompetenties van de opleiding).
- Financiële aspecten van de studie, zoals studiefinanciering, WAJONG-regeling en fondsen.
- Evt. mogelijkheden van aangepaste huisvesting.
- De beroepsmogelijkheden voor de student na het voltooien van zijn/haar studie.

2.3 Vervolggesprek/Voorzieningen

Nadat de aspirant-student gelegenheid heeft gekregen zijn of haar aanmelding of inschrijving naar aanleiding van de inhoud van het voorgaande gesprek te heroverwegen of te handhaven, wordt een vervolgafpraak gemaakt. In dit vervolggesprek komt aan bod:

- Welke voorzieningen noodzakelijk, geschikt en gewenst zijn om een studeerbaar programma te realiseren voor de betreffende student. Deze voorzieningen kunnen zowel materieel (onder meer de toegankelijkheid en het gebruik van de gebouwen, studievoorzieningen op gebied van ICT, maatjes) als immaterieel (bijvoorbeeld overleg met uitkeringsinstanties, alternatieve examen-, toets-, of tentamenvormen) zijn.

- Welke noodzakelijke voorzieningen op welke manier worden aangevraagd bij de facilitaire dienst of het instituut/domein.
- Of er medewerkers op de opleiding worden ingelicht over de situatie van de student. Indien ja: wie, wanneer en op welke wijze. Vanzelfsprekend kan bovenstaande (2.2 en 2.3) ook binnen één gesprek worden besproken.

Belangrijk is dat de student tijdig, maar in ieder geval minimaal vier weken voor de voorziening nodig is, de aanvraag tot een voorziening indient. Indien de student te laat is, is er geen garantie voor een (tijdige) voorziening.

2.4 Voorwaarden waaraan voorzieningen moeten voldoen

- De voorzieningen mogen de kwaliteit van het onderwijs - voor de student zelf of voor anderen - niet in gevaar brengen. De student moet in staat zijn en blijven om aan alle bij de opleiding behorende eindtermen te voldoen.
- Volgens de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ) moeten voorzieningen voldoen aan de redelijkheidstoets. Dit betekent dat een opleiding, faculteit of domein aan Universiteit of Hogeschool van Amsterdam geen onevenredige financiële en/of organisatorische belasting hoeft te ondergaan.

2.5 Advies

- De studentendecaan adviseert de opleidingen (bijvoorbeeld de examencommissies, studieadviseurs, studieloopbaanbegeleiders, docenten en/of de facilitaire dienst) over de te realiseren materiële en/of immateriële voorzieningen. Er kan altijd overleg gepleegd worden met studentendecanen van de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam gespecialiseerd in het onderwerp Studeren met een functiebeperking.
- De studentendecaan van de opleiding waaraan de student studeert bekijkt in overleg met de student welke bijzondere financiële regelingen van toepassing kunnen zijn en ondersteunt de student bij de realisatie van de financiering van de te treffen voorzieningen (zowel kosten met betrekking tot het volgen van de studie en levensonderhoud als kosten van faciliteiten zoals aanpassingen in de gebouwen en het onderwijs).

2.6 Dossier/Voorzieningenbrief

- De instituutdirectie/domeinvoorzitter (c.q. de examencommissie) stelt vast welke voorzieningen de opleiding zal treffen voor het realiseren van een studeerbaar programma.
- Het resultaat van dit overleg wordt vastgelegd in het dossier van de betreffende student.
- De student krijgt een voorzieningenbrief van de studentendecaan om te voorkomen dat hij steeds opnieuw in gesprek moet over de toegezegde voorzieningen.

2.7 Voortgang/Wijziging en inlichting betrokkenen

- Indien functiebeperkende belemmeringen wisselend van omvang en intensiteit zijn, kan het noodzaak zijn de vastgelegde voorzieningen aan te passen. Om hierop te kunnen inspelen wordt in elk studiejaar minimaal één keer een evaluatiegesprek gevoerd tussen de student en de studentendecaan. De studentendecaan biedt ook hier ondersteuning bij de realisatie en financiering van de te treffen voorzieningen.
- De student is verantwoordelijk voor het maken van een afspraak.

2.8 Geschillen

Beide instellingen zullen er alles aan doen om een student met een hulpvraag zo goed mogelijk van dienst te zijn. Toch kan het gebeuren dat een student het niet eens is met de geregelde voorziening, de behandeling door een studentendecaan of de weigering van een opleiding om de voorziening te realiseren. Als een student het niet eens is met een beslissing, staan er verschillende bezwaar- en beroepsmogelijkheden open. Voor informatie hierover kan een HvA-student informatie vinden op: www.juridisch.hva.nl. Een UvA-student kan informatie vinden via www.uva.nl/juridischezaken, klachten en bezwaren.

2.9 Informatie aan (aspirant-)studenten

Van dit protocol 'Studeren met een functiebeperking aan de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam' zal melding worden gemaakt in de voorlichtingsbrochures, op de website(s) en in overig informatiemateriaal van de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam c.q. de opleidingen.

2.10 Taken en verantwoordelijkheden studentendecaan

- De studentendecaan die de betreffende opleiding in de portefeuille heeft, is contactpersoon voor studenten met een functiebeperking voor die opleiding.
- De studentendecaan:
  - Voert het intakegesprek (zie par. 2.2) volgens het protocol 'Studeren met een functiebeperking aan de Universiteit en Hogeschool van Amsterdam'
  - Informeert de student over voorzieningen
  - Overlegt en stelt met de student vast welke voorzieningen geschikt en noodzakelijk zijn
  - Adviseert de opleiding, faculteit of het domein over de voorzieningen
  - Bewaakt dat de afspraken schriftelijk worden vastgelegd in het dossier van de student
  - Maakt afspraken met de studieloopbaanbegeleider, studieadviseur of andere studentenbegeleiders
  - Evalueert minimaal eenmaal per jaar met de student de voorzieningen op verzoek van de student

- Ondersteunt en begeleidt studenten en bemiddelt bij de aanvraag en realisatie van voorzieningen
  - Bemiddelt bij geschillen
- De studentendecaan registreert het aantal studenten met een functiebeperking op de opleiding en de aard van hun beperkingen.
- De studentendecaan registreert de knelpunten en oplossingen met betrekking tot de voorzieningen voor studenten met een functiebeperking.

2.11 Taken en verantwoordelijkheden student

- Indien een student recht meent te hebben op voorzieningen vanwege een functiebeperking of chronische ziekte, dient hij of zij dit tijdig kenbaar te maken. Dit kan vooraf aan de studie, bij de start van de studie en tijdens de studie.
- De student maakt een afspraak met de studentendecaan van zijn locatie of opleiding; de student is ook verantwoordelijk voor het maken van de vervolgspraken.
- De student geeft veranderingen in zijn situatie zo spoedig mogelijk door aan de studentendecaan.
- De student meldt zich bij de studentendecaan als hij denkt nieuwe voorzieningen nodig te hebben.
- De student meldt klachten over de te realiseren voorzieningen bijtijds bij de studentendecaan.

Appendix A

Aanvullende informatie m.b.t. de functiebeperking dyslexie

De dyslexieverklaring

- Om in aanmerking te komen voor voorzieningen dient de student een originele dyslexieverklaring te overleggen samen met het testrapport waarop de dyslexieverklaring is gebaseerd.
- De verklaring is afgegeven door een erkend professional
- De verklaring voldoet aan de criteria van de Stichting Dyslexie Nederland (www.stichtingdyslexienederland.nl)
- Indien de dyslexieverklaring niet aan (één van) bovengenoemde voorwaarden voldoet, wordt deze ter beoordeling voorgelegd aan een erkend professional. Als hij/zij de test niet voldoende vindt, dient de student zich opnieuw te laten testen.
- Een niet-Nederlandse dyslexieverklaring wordt alleen geaccepteerd indien er een officiële, door een beëdigde vertaler afgegeven, Nederlandse vertaling is bijgevoegd. (Duitstalige of Engelstalige verklaringen in overleg.)

Voorzieningen

Een standaard voorziening voor studenten met dyslexie is extra tijd bij tentamens en toetsen. Als aanbeveling geldt 25% extra tijd. Deze en eventuele andere voorzieningen zijn conform het protocol met hulp van de studentendecaan aan te vragen of te organiseren.

Het vermoeden van dyslexie: doorverwijzing voor diagnostiek

- Indien er bij een student het vermoeden van dyslexie bestaat, wordt hij of zij doorverwezen naar een erkende professional.
- Een dyslexieonderzoek kan alleen worden gedaan in de moedertaal van de student.